

نام: مریم

نام خانوادگی: اکبری

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

رشته و گرایش: زبان و ادبیات فارسی

استاد راهنما: دکتر سعید حسام‌پور

تاریخ دفاع: ۱۳۹۱/۵/۱۰

بررسی بازنویسی‌ها و بازآفرینی‌های کلیله و دمنه برای کودکان و نوجوانان منتشر شده از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۹

بازنویسی و بازآفرینی که در چند دهه‌ی اخیر مورد توجه‌ی نویسندگان قرار گرفته، راهی است در جهت آشنایی کودک و نوجوان با منابع غنی و کتاب‌های ادبی و اخلاقی کهن. در این میان کلیله و دمنه به دلیل دربرداشتن آموزه‌های اخلاقی، تمثیلی بودن و حضور شخصیت‌های حیوانی، بارها از سوی نویسندگان گوناگون بازنویسی شده است. به دلیل اهمیت بازنویسی و بازآفرینی در رشد و شکوفایی استعدادهای کودک و نوجوان، در این پژوهش که به روش کتابخانه‌ای و توصیفی و تحلیلی فراهم آمده است، پنجاه بازنوشته‌ی کلیله و دمنه از ده نویسنده در سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۹ گزینش و شیوه‌ی پرداخت و عناصرداستانی به کار رفته در آن بررسی و با متن اصلی مقایسه شد. پژوهش نشان داد بازنویسی چنان که باید مسیر تکاملی خویش را نپیموده است. بیشتر آثار به روش ساده نگارش یافته و بسامد بازنویسی خلاق و به ویژه بازآفرینی در این دوره اندک است. نویسندگان نیز برای خلاق کردن داستان‌ها به اندک تغییری در ساختار آن بسنده کرده‌اند. به طوری که خلاقیت آثار مژگان شیخی، جعفر ابراهیمی، امید پناهی‌آذر و محمدحسن شیرازی بیشتر در زمینه‌ی شخصیت‌پردازی درست نمایان می‌شود. کشاورز و شیرازی با کاربرد درست و متناسب زبان، بیشترین تأثیر را بر مخاطبان خود می‌نهند؛ به خصوص کشاورز که قالب شعر را برای معرفی متن کهن برگزیده است. بی‌دقتی در کاربرد زبان و سبک سست نویسندگی در کنار بی‌توجهی نسبت به عواطف کودک و هم‌چنین گزینش آثاری به دور از ارزش محتوایی، برخی از نویسندگان و از جمله بتول سعیدی را در زمره‌ی بازنویسان ناموفق قرار داده است.

کلیدواژه‌ها:

بازنویسی؛ بازآفرینی؛ کلیله و دمنه؛ ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۹